

עת"א 6840/10/17 - אליהו בנעים, נגד שרות בתי הסוהר, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

25 אוקטובר 2017

עת"א 6840-10-17 בנעים (אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני כב' השופט רון שפירא, סגן נשיא

העותר	אליהו בנעים, (אסיר) ע"י ב"כ עו"ד גב' חן המאירי
נגד המשיבים	1. שרות בתי הסוהר 2. מדינת ישראל

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים:

העותר הגיש עתירת אסיר שעניינה סירוב המשיב לשלבו בסבב חופשות.

העותר מרצה עונש מאסר בגין סחר בסמים לתקופה של שנה ו-4 חודשים. התקבל בבית סוהר כרמל בתאריך 29.6.17 לאחר שנפלט מבית סוהר חרמון בשל סירובו להשתלב בטיפול. משולב באגף נ"ס ומועסק במסגרת החינוך במדרשה.

העותר טוען כי זהו מאסרו הראשון והוא שווה באגף נקי מסמים, מוסר בדיקות שתן נקיות, נעדר דוחות משמעת או חמ"ן שלילי. נטען כי אין לו כל עבר רלוונטי בגין עבירות שימוש בסם והוא משולב במסגרת לימודים בחינוך וכן בקבוצה טיפולית "מודעות". נטען כי לאורך כל תקופת שחרורו בתנאים, משך כ-4 שנים עד כניסתו למאסר, הקפיד להיות מטופל במסגרות טיפוליות ובכלל זה מרכז "התחלה חדשה". כל אותה עת לא נפתחו לו תיקים, הוא מסר בדיקות שתן נקיות ועבד בעבודה נורמטיבית. נטען כי העותר הציג עצמו במסגרת ניהול התיק כמי ששתמש בסמים על מנת לאפשר לו להשתחרר לחלופת מעצר בתחום הסמים, אך אין עדות אובייקטיבית כי הוא משתמש או השתמש בעברו בסמים. נטען כי העותר ניהל משך 54 שנות חיים נורמטיביים, הקים משפחה ואין לו עבר רלוונטי או בדיקות שתן מלוכלכות. לכן נטען כי קביעת המשיב כי העותר אינו זכאי להשתלב בסבב חופשות בשל אי שילובו בטיפול בתחום ההתמכרויות אינה יכולה לסכון. נטען כי בהעדר מסוכנות מן העותר ומשהוא עושה כל שאלל ידו כדי לתפקד בצורה מיטבית במאסר, החלטת המשיב שלא לשלבו בסבב חופשות אינה סבירה.

המשיב טוען כי מעיון בכתבי המשפט ותסקיר שירות המבחן עולה כי העותר החל להשתמש בסמים מסוג גראס וחשיש לאחר שחרורו מצה"ל ובמהלך השנים השימוש העמיק והפך לאינטנסיבי ומתמשך. כן נטען כי עולה כי קצינת המבחן והמטפל בתחום ההתמכרויות, אליו פנה העותר באופן פרטי, הצביעו על בעיית התמכרות של העותר לסמים. נטען כי גם

במעמד ועדת המיון המוקדמת למאסר דיווח העותר על רקע התמכרותי לסמים והוצע לו לשלבו בבית סוהר חרמון לצורך המשך טיפול בתחום ההתמכרויות והוא הסכים בתחילה אך עם קבלתו לחרמון חזר בו וביקש לעזוב את המחלקה. על כן, נטען כי מדובר באינפורמציה שנמסרה על ידי העותר לאורך זמן ולגורמים שונים. נטען כי העותר התקבל בבית סוהר כרמל בתאריך 29.6.17, תחילה שולב באגף משתלבים וכעת משולב באגף נ"ס. מועסק במסגרת החינוך במדרשה. עם קליטתו המשיך לשלול שימוש בסמים וצורך בטיפול בתחום ההתמכרויות, סירב לטיפול גמילה ולקבוצת הכנה לגמילה. הופנה לקבוצת מודעות אשר אינה עונה על צרכיו הטיפולי. נטען כי חו"ד נרקולוג מתייחסת להיבט הפיזי בלבד של בעיית ההתמכרות ואינה מתייחסת להיבט הפסיכו סוציאלי התנהגותי של בעיית ההתמכרות.

המשיב טוען כי על פי הנתונים הקיימים בידיו קיימת בעיה בתחום השימוש בסמים והעותר זקוק לטיפול מעמיק ובהעדר טיפול בתחום עליו דיווח במרוצת השנים לא בשלו התנאים ליציאתו לחופשות. המשיב מצוין כי בקרב הסובלים מבעיית התמכרות קיימת נטייה להכחשה ומגמתיות בהצגת הבעיה במטרה להשגת רווח משני. נטען כי העותר שולל כיום בעיה של שימוש בסמים אולם החומר המצוי בתיקו מצביע על אינפורמציה מגמתית ומהימנות מוגבלת. לכן נטען כי מבלי שעבר טיפול בתחום ההתמכרויות רמת מסוכנותו נותרת בעינה. במידה שיעתר לטיפול בדפוסיו כפי שעולה באבחונים השונים, ניתן יהיה לבחון את יציאתו לחופשות בהמשך.

דין ומסקנות:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ואת החומר שהוגש לעיוני הגעתי למסקנה כי יש לדחות את העתירה. לא ניתן לקבוע בנסיבות המקרה כי החלטת המשיב התקבלה על בסיס תשתית עובדתית חסרה, הינה בלתי סבירה או כי נפל בה פגם המצדיק התערבות.

מדו"ח חוות הדעת שהוגש לעיוני על ידי המשיב עולה כי העותר מסר במספר הזדמנויות כי הוא סובל מבעיית התמכרות לסמים. כך מסר במסגרת ההליך הפלילי שהתנהל ולקצינת שירות המבחן והוא אף פנה לטיפול פרטי. כן אמר זאת בוועדת מיון מוקדמת בתחילת מאסרו והוא אף הסכים תחילה להשתלב בטיפול, אך לאחר מכן חזר בו. כפי שצוין המשיב, מדובר במידע שנמסר על ידי העותר לאורך זמן ולגורמים שונים.

על כן, לאור המידע שהתקבל מידי העותר עצמו כי הוא סובל מבעיית סמים, לא ניתן לקבוע כי החלטת המשיב שלא להוציא את העותר לחופשה טרם קבלת טיפול בבעיית הסמים הינה החלטה בלתי סבירה. יצוין כי שילוב בסבב חופשות הינו פריבילגיה השמורה לאסירים שהתנהגותם במהלך ריצוי מאסרם הינה טובה תוך התחשבות במסוכנות האסיר לשלום הציבור.

"לאסיר אין זכות קנויה לצאת לחופשה - גם לא חופשה מיוחדת - וההחלטה אם לאשר חופשה כזו אם לאו נתונה לשיקול דעתם של הגורמים המוסמכים אצל המשיבה. אלו נדרשים לאזן בין ההגנה על שלום הציבור מפני מסוכנות האסיר, לבין חשיבות יציאתו של האסיר לחופשה המבוקשת (ראו: רע"ב 2440/15 קבועה נ' שירות בתי הסוהר, [פורסם בנבו] פסקה 4 (08.04.2015); רע"ב 2020/15 נדב נ' שירות בתי הסוהר, [פורסם בנבו] פסקה 11 (03.08.2015)). ב- רע"ב 8267/10 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (22.12.2012). חברתנו, השופטת (כתארה אז) מ' נאור, קבעה בהקשר זה כך:

עמוד 2

"... הביקורת השיפוטית על החלטה בנוגע ליציאת אסיר לחופשות הנה זהירה ומצומצמת לבחינה האם מדובר בהחלטה בלתי סבירה, האם היא מבוססת על שיקולים בלתי סבירים או האם נפל בה פגם אחר המצדיק התערבות..." (שם, בפיסקאות 6-7).

[רע"ב 4200/16 סבן נ' מדינת ישראל (3.5.2016)].

כאמור, בנסיבות העניין, לא מצאתי כי נפל בהחלטת המשיב פגם המצדיק התערבות או כי מדובר בהחלטה בלתי סבירה המבוססת על שיקולים בלתי סבירים. לא ניתן לקבל את טענת העותר כי טען לבעיית סמים והטעה את ביהמ"ש במסגרת ההליך הפלילי, אך כעת יש להאמין לו כי איננו סובל מבעיית סמים ולבטל את החלטת המשיב על בסיס טענת העותר. כאמור, העותר טען בהזדמנויות שונות ולפני גורמים שונים כי הינו סובל מבעיית סמים ואין די בבדיקה פיזית המעידה על העדר שימוש בסמים כדי להצביע על כך שהעותר איננו זקוק לטיפול התנהגותי בבעיית התמכרות שעליה העיד במספר הזדמנויות לפני גורמים שונים. טענתו כעת כי הציג בעבר מצג שווא כדי לזכות ברווח משני גם מחזקת את האפשרות הסבירה כי גם כעת הוא מציג מצג שאינו מדויק לצרכי השגת רווחים.

המשיב קיבל החלטתו על בסיס דוחות ומידע שנמסרו ע"י העותר עצמו וע"י גורמי מקצוע. מדובר בהחלטה שהתקבלה במסגרת סמכויות שב"ס משיקולים ענייניים. על כן, לאור המפורט לעיל, אין מקום להתערב בהחלטת המשיב. העתירה נדחית.

המזכירות תעביר עותק החלטה זו לב"כ הצדדים ולעותר באמצעות שב"ס.

ניתן היום, ה' חשוון תשע"ח, 25 אוקטובר 2017, בהעדר הצדדים.

ר. שפירא, ס. נשיא